

Handläggare
Lwam Abraham
Telefon: 08-50801014**Till**
Järva stadsdelsnämnd

Motion om en strategi för POPS (Privately Owned Public Spaces)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/929

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Järva stadsdelsnämnd har beretts möjlighet att yttra sig över en motion om att ta fram en strategi för privatägda offentliga platser (POPS) som ett komplement till stadens arbete med offentliga rum. Motionen syftar till att möta ökade behov av levande, tillgängliga och trygga offentliga miljöer genom ökad samverkan med privata aktörer samt genom incitament såsom utökade byggrätter.

Stadsdelsförvaltningen delar bedömningen att en växande stad ställer höga krav på kvaliteten i offentliga miljöer och är positiv till samverkan med privata aktörer i form av platsaktivering. Förvaltningen bedömer dock att ägande och långsiktig förvaltning av offentliga platser bör ligga hos staden för att säkerställa tydlig rådighet, långsiktigt ansvar och likvärdig kvalitet. Erfarenheter av samverkan visar att otydliga ansvarsförhållanden kan leda till bristande skötsel och negativ påverkan på stadsmiljön ur invånarnas perspektiv.

Förvaltningen anser vidare att stadens befintliga arbete med Strategi för offentliga rum, samt pågående uppdrag att ta fram ett program för offentliga platser gestaltning, ger tillräckliga ramar för tillgänglighet, gestaltning och kvalitet i offentliga miljöer. En separat strategi för privatägda offentliga platser bedöms därför inte vara nödvändig.

Järva stadsdelsförvaltning
Avdelningen för administration och stadsmiljö

Elinsborgsbacken 3
Box 4066
163 04 Spånga
Växel 08 508 01 000
Fax
jarva@stockholm.se

Frågan om att villkora utökade byggrätter eller andra incitament i stadsplaneringen bedöms ligga inom exploateringskontorets och stadsbyggnadskontorets ansvarsområden.

Bakgrund

Järva stadsdelsnämnd har från kommunstyrelsen mottagit *Motion om en strategi för POPS (Privately Owned Public Spaces)* av Jonas Naddebo (C), för yttrande senast 13 februari 2026.

Ärendet

Motionen beskriver att efterfrågan på levande, tillgängliga och trygga offentliga miljöer för olika typer av möten, vistelse och rekreation ökar i takt med att Stockholm växer. Samtidigt är stadens resurser begränsade, både vad gäller finansiering och underhåll av nya offentliga rum. För att möta framtidens behov vill motionären att staden testar nya tillvägagångssätt genom så kallade privatägda offentliga platser (POPS) – offentliga platser i privat regi. Dessa ytor kan vara allt från torg, passager, grönytor eller andra vistelseytor i naturlig anslutning till kontor, bostäder eller handelsplatser. Ytorna är tillgängliga för allmänheten, men ägs och förvaltas av en eller flera privata aktörer. POPS ämnar inte avyttra befintliga parker, utan skapa verktyg att aktivera mindre ytor och bättre integrera dem med omkringliggande fastigheter.

Motionären lyfter internationella exempel från New York, där POPS används som ett strategiskt verktyg i stadsplaneringen, där staden erbjuder utökade byggrätter i villkor mot att fastighetsägare tillgängliggör högkvalitativa offentliga ytor inom projektet. Dessa incitament kan enligt motionären bli ett effektivt verktyg för Stockholms stadsutveckling och bör undersökas noggrant.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att staden tar fram en strategi för Privatägda offentliga platser som ett komplement till Strategi för offentliga rum, med tydliga riktlinjer för tillgänglighet, gestaltning, förvaltningsmodeller och skyddet av medborgarnas rättigheter.
- Att staden utreder möjligheten att villkora utökade byggrätter eller andra incitament i stadsplaneringen, mot att fastighetsägare i samband med byggprojekt tillgängliggör offentliga platser av hög kvalitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för administration och stadsmiljö.

Barnrättsperspektiv

Barnets bästa ska beaktas vid utveckling av offentliga miljöer. Trygga, tillgängliga och levande offentliga miljöer är viktiga för

barns möjligheter till lek, rörelse och social samvaro. Vid planering och utformning av offentliga platser, oavsett ägarform, är det viktigt att barns behov och trygghet säkerställs. Strategier för offentliga rum kan vid uppdatering ytterligare stärka barnrättsperspektivet.

Funktionshinderperspektiv

Tillgänglighet och universell utformning är centrala för att personer med funktionsnedsättning ska kunna använda offentliga miljöer på lika villkor. Vid utveckling av offentliga platser är tydliga krav på tillgänglighet samt ansvar för drift och underhåll av stor betydelse, oavsett ägarförhållanden.

Jämställdhetsperspektiv

Offentliga miljöers utformning påverkar hur olika grupper använder och upplever stadens offentliga rum. Kvinnor upplever i högre grad otrygghet i offentliga miljöer. Levande, väl gestaltade och trygga offentliga miljöer kan bidra till ökad jämställdhet och bör därför utvecklas med ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningens uppdrag innefattar bland annat förvaltning och utveckling av parker och grönområden med målsättningen att skapa attraktiva, tillgängliga och hållbara offentliga miljöer i Järva.

Förvaltningen delar bilden av att en växande stad ställer höga krav på levande, tillgängliga och trygga offentliga miljöer för olika typer av möten, vistelse och rekreation. Förvaltningen är positiv till samverkan med privata aktörer avseende aktivering av offentliga miljöer. Idag sker platsaktivering kontinuerligt inom staden i samverkan med olika aktörer, såsom fastighetsägare och föreningar.

Förvaltningen har erfarenhet av samverkan med andra förvaltningar inom staden samt med aktörer utanför staden, exempelvis genom platssamverkan, platsaktivering, anläggningsprojekt samt samordning av skötsel- och driftåtgärder. Erfarenheterna visar att samverkan i grunden är positiv, men också att det finns utmaningar vad gäller gränsdragnings- och rådighetsfrågor. Otydlighet kring ansvar och rådighet riskerar att leda till bristfälligt skötta ytor som upplevs som skräpiga, slitna och icke omhändertagna.

Därutöver har olika aktörer skilda prioriteringar och budgetförutsättningar, vilket försvårar en välfungerande drift och skötsel av offentliga ytor. För att säkerställa väl omhändertagna och attraktiva offentliga miljöer krävs ett långsiktigt, likvärdigt och tydligt ansvarstagande. Förvaltningen anser därför att nya offentliga rum bör ägas och förvaltas av staden.

Strategi för offentliga rum

Stockholms stads strategi för offentliga rum 2018–2021, som är en del av framkomlighetsstrategin, innehåller planeringsprinciper för hur stadens gator, torg och andra allmänna platser ska utvecklas till mötes- och vistelseplatser i en växande, attraktiv och hållbar stad.

Stadsbyggnadsnämnden har uppdrag att, i samarbete med exploateringsnämnden och trafiknämnden, ta fram ett program för offentliga platsernas gestaltning. Programmet syftar till att ge förutsättningar för en god och kostnadseffektiv utformning samt en likvärdig standard i den offentliga miljön i hela staden, och kan ses som en revidering av nuvarande strategi. En kompletterande, separat strategi för privatägda offentliga platser bedömer förvaltningen inte vara nödvändig, då samma riktlinjer för tillgänglighet och gestaltning bör gälla för alla offentliga platser, oavsett ägarförhållanden.

Utökade byggrätter

Förslaget om utökade byggrätter överläts till exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret att besvara.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förvaltningen att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev Motion om en strategi för POPS (Privately Owned Public Spaces)
2. Motion om en strategi för POPS (Privately Owned Public Spaces)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2026-01-15
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2026-01-15